

Лондон, Англія, 1945. Від 25-30 липня о. капітан М. Горошко мав спеціальний курс-реколекції для наших вояків. На знімці видно учасників цього курсу. По середині сидить о. капітан Горошко, зліва о. капітана Горошка о. капітан Дубке а з права о. капітан Морлей.

Знімка вказує нам учасників, що були присутні на св. Сл. Божій, котру відправив під час Різдвяних Свят, 1945, в Менчестер, Англія, о. капітан М. Горошко. Учасники стоять на тлі церкви св. Чуда, в котрій відбулася відправа. По середині стоїть о. Горошко, зліва його п. Йосиф Лісовський, писарка СУКВ в Лондон саргент Г.Козіцька і капітан Петро Воробець.

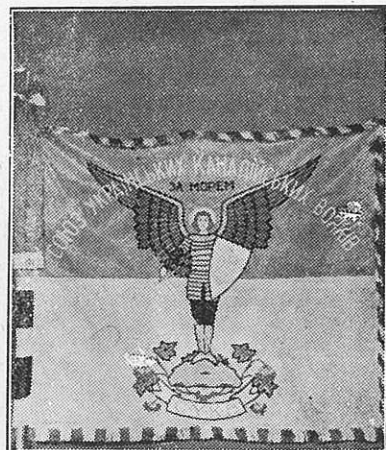
Англія, травень, 1945. Всеч. о. капітан М. Горошко, з укр. католицькими летунами в часі відвідин до одної зі станиць.

Знімка вказує нам о. капітана М. Горошка з членами українського Клубу в Менчестер, Англія, 1945 р.

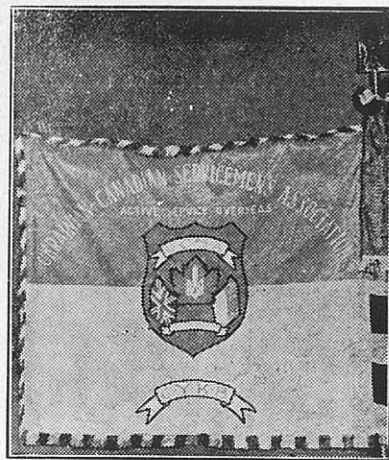
Перебуваючи в Менчестер підчас Різдвяних Свят, о. капітан М. Горшко відвідав багато українських родин. На знімці видно о. капітана Горошка з родиною панства Солярів, Менчестер, Англія, 1945.

Прапор Союзу Українських Канадійських Вояків за морем дарований Товариством Бувших Українських Комбатантів в Бельгії, переданий підчас Великоднього з'їзду в Брукселі, Бельгія, 6 травня, 1945 р.

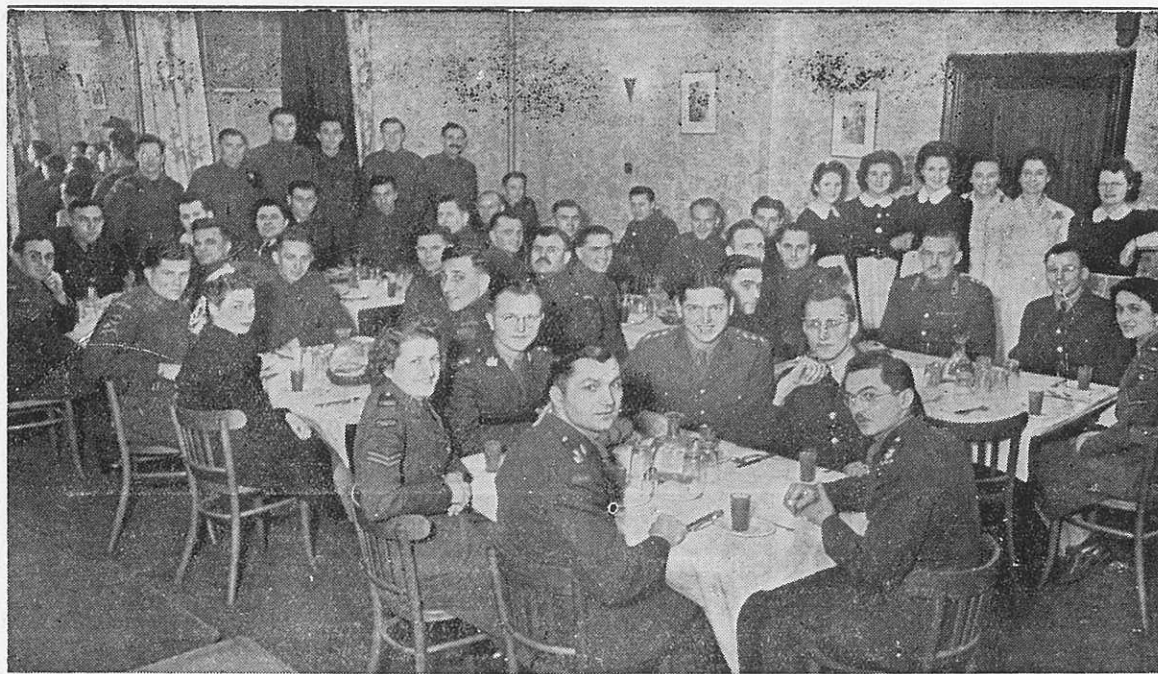
По св. Сл. Божій в одній з кемп в Англії, 1945, на знімці видно о. капітана Горошка посеред жовнірів. Зліва до права: П. Косіковський, Ф. Коропатніцький, Кісілевський, П. Терек, Дуенський, П.Д., о. Горошко, Н. Срайчук, Бабюк, Волес і В. Терек.

Зворотна сторона прапору СУКВ.

Вояки й гості, учасники з'їзду Союзу Українських Канадійських Вояків в Брукселі, Бельгія, 5 і 6 травня, 1945

Різдвяний обід заряджений Союз. Укр. Кан. Вояків в Лондоні дня 8-го січня, 1944 р.

Союз Українських Канадійських Вояків в Лондоні
Хорунжа Олена Козицька з Калгарі, Алта., і Анна Чернявська
з Вегревил, Алта., ладять вечеру для гостей, 1945.

Союз Українських Канадійських Вояків в Лондоні
Капітан М. Калинюк з Гамільтон, Онт., і лет. старшина В. Пан-
чук колядують підчас Різдвяночо з'їзду, 7 січня, 1945

Николай Іванків

З Мого Перебування в Європі Підчас Війни

Приїзд до Англії

Літом 1941 року прибув я до Англії з відділом, що носить славне ім'я Роял Виніпег Райфелс, або ще інше, Литл Блек Девилс, до котрого і я належав. На перший вигляд немож було розрізнити, чи є день чи вечере, бо сонця не видно, тільки мрака і дощ. Будинки всі муровані з цегли; декуда порозбивані німецькими бомбовиками.

Всіли ми до потягу і вже їдимо. Показалось, що люди прихильні до нас, бо вибігають з хатів, великі і малі, старі і молоді, вимахують хустинками і руками.

Більше як оден день їзди потягом; прибули ми точно в околицю Алдершоту, де вже касарні були призначені для нашого відділу до відпочинку на три місяці. Кождий дістав своє ліжко і тішимося, що добре відпочинем. Також дано нам інструкції, як маємо заховуватися в часі наїзду німецьких бомбовиків.

По кількох днях ми дістали відпустку на пять днів. Дехто мав знайомих або з рідні, переважно англійці. А я ніяких знайомих не мав, то виїхав до Лондону, бо знав, що було якесь українське бюро, і з тою думкою, що віднайду українських людей і поговорю рідною мовою за котрою так скупав.

Приїхав до Лондону, столиці Англії; висів з потягу і взяв підземну колію до Трафалгер Сквер. Як приїхав туди, вийшов на улицу, запитався поліцай де є Бівер Клаб, бо хотів замовити ліжко до спання. Прийшов до Бівер Клаб, зареєструвався, дістав ліжко, тоді питаю, чи не знають де є Українське Бюро, бо я би дуже любив зайти і познакомиться з людьми. По кількох мінутах вони сказали, що такого бюро не знають і не чули.

Все одно, не трачу надії, зачав шукати самий і розпитувати у поліцаїв, і ніхто не знає. Так перейшло два дні. Находився я і не віднайшов; тільки скористав з нагоди,

НИКОЛАЙ ІВАНКІВ,

рядовик, служив майже пять років за морем при канадійській армії, член церкви Пресвятої Евхаристії в Іст Кілдонен, Ман.

що зайшов до Тавор оф Лондон і побачив чудесні старинні знаряди військові і т.д., але то все мене не цікавить, бо хочу здібатись з кимсь і поговорити своєю рідною мовою.

Стріча з Гетьманичем

Третього дня моєї відпустки купив білет і їду до Доркінгу, яких 30 до 40 миль від Лондону, де мешкав Гетьманич Данило Скоропадський і Др. Коростовець.

Приїхав до Доркінгу, допитався котрим автобусом маю їхати, і їду далі. Аж тут знов прийшло мені на думку, а як не застану в дома; бо неповідомив їх. Але думаю собі: Ах, Боже, коби то я застав в дома кого, бо так чуюся, як би нікого в мене не було, так як сирота блукаючий. І правда, Бог вислухав мою думку.

Зліз з автобуса, тай їду, але серце мое

Союз Українських Канадійських Вояків
Члени управи СУКВ приготвляють "Паску" на з'їзд вояків в Лондоні, 4, 5 і 6 травня, 1945. Зліва на право— Лт. Анна Храплива, Вінніпег, Ман., В. В. Крептул, Інсінгер, Саск., Капт. М. Луцик, Торонто, Онт., Сгт. Олена Козицька, Калгарі, Алта., Капраль Д. Лукіян, Монреал, Квебек, і капраль Богдан Зварич, Вегревил, Алта.

так бється, що ну; так чуюся якимсь веселим. Прийшов у двері, задукав, слухаю, хтось іде; отвараються двері, і в дверях був Гетьманич. Я сказав своє ім'я, він гарно привитав мене українськими словами і попросив до хати. Така радість в мене вступила, що не мож висказати, як ми розмовляли рідною мовою. І так ми умовились, що тих слідуючих два дні моєї відпустки п. Гетьманич обіцяє поїхати зі мною до Лондону і показати порозвалювані бомбами місця, як катедра св. Павла, і т.д., що так і сталось.

Від того часу ми зачали переписуватись і користаючи з вільного часу завше стрічались.

У Менчестер

У 1943 році я довідався, що у Менчестер є українська громада да яких 14 родин, котрі походять зі Західної України, майже всі зі Золочівського повіту. Мають український клуб. Як маленька громада, стараються вони той дім отримати, щоб мали де зійтись, як також і дітей учать, щоби придер-

жуватись української традиції, так як їх батьки.

Молодь дуже гарно вихована, що кождому вміють честь віддати.

Коли я увійшов перший раз до того клубу, застав майже всіх громадян як також і жовнірів українських з Канади. Перший приступив до мене Йосиф Лісньовський, що був головою клубу. Сказав своє ім'я як також познакомив з рештою українськими громадянами Менчестеру; сказав до мене так, "Коли маєте нагоду, приїздіть і другим переказуйте, бо двері в кождого з нас тут є отворені для вас українських канадійських вояків." І так і було.

Там я також довідався, що мають також вже створений відділ українських канадійських вояків, то і я вписався в члени СУКВ. Як то було мило проживати тих сім днів моєї відпустки між своїми людьми. Навіть дістав сигарета, коли було потрібно, що присилано з Канади від різних українських організацій, і парафій.

По якімсь часі дістаю лист і запрошення

Українські вояки, члени Союзу Українських Вояків в поході до церкви в Брукселі, Бельгія, під час з'їзду СУКВ, 5 і 6 травня, 1945.

з Лондону, що має відбутися з'їзд укр. кан. вояків як також пишуть, що буде о. М. Горошко з Канади для укр. кан. вояків, мати Службу Божу. Так я за всяку ціну постановив бути на ту урочистість, бо довгий час як чув Службу Божу в своїй мові.

З'їзд СУКВ

Дістав відпустку на сім днів, приїхав до Лондону, 218 Сасекс Гарденс. Приходжу коло будинку на вказане число, дивлюсь, таблиця висить з написом:

U.C.S.A., Ukrainian Canadian Servicemen's Association (Active Army Overseas)

як також тризуб і прапори, український і канадський. Входжу до середини. Боже! що за радість! Хлопців повно, і багато знайомих, що давні літа як бачився з ними. Зареєструвався і вже призначили мені ліжко до снання з білими простиралами і т.д. На столиках дивлюсь понакладовано сигаретів і всяких солодошів, карти, шахи, черкери, радіо, і грамофон з українськими рекордами. Те все для розривки молодих хлопців, щоб не сучали за рідними, за домом.

Аж тут нараз чую дзвонення дзвінка. Я не знав чому дзвонять але чую голос, "Всьо що жие, до вечері!" Прийшли ми до їдальні, дивлюсь, о Боже! Пироги, голубці, аж слинка потекла. І то все що було і то все, що ми мали через цілий час, то тільки зав-

дяки родичів, парафій, організацій в Канаді й Америці, і завдяки тих всіх, що займались висилкою.

По вечері познакомився вже з о. Горошком. Від того часу на Різдество Христове чи Великдень надавався на відпустку і їхав до Лондону на Богослуження а відти о. Горошко формували цілу братію і давай до Менчестер. Що за радість і веселість, то не мож висказати.

Між тим о. М. Горошко відвідував хорих по шпиталях як також їхав з своїми гуртками і відправляв панахиди на могилах укр. кан. вояків у Бруквуд, Англія. Відти вертав назад з усіми до Клубу СУКВ. і провадив весело вечірний час; усі співали, читали і т.д. В пізний час розходились до відпочинку всі веселі і задоволені.

Дуже цікаво було побачити достойних людей англійців, що висказувались гарно про українців, що не забувають своєї традиції, пісні, і смачних українських страв, так гарно приготованих.

Стріча на європейським континенті з російськими полоненими

Зайшов до каварні в Франції одного разу напитись кави і ще других два мої товариші англійці. Ми сказали дати собі кави, сіли і пемо. Нараз чую хтось говорить російською мовою. Я оглядаюсь, і бачу: сидить 4 хлопці коло столика і пють також

Вояки— учасники з'їзду Союзу Українських Канадійських Вояків в Брукселі, Бельгія, Великдень, 6 травня, 1945

каву. Я зацікавився ними. Перепросив моїх товаришів, що хочу бачити тих хлопців бо розумію їх мову.

Так приступаю до них і поздоровив їх по російськи. Вони здригнулись і видивились на мене; аж по хвилі оден тремтячим голосом питається, “откудова товарищ?” Я відповів: з Канади. І бачу, що вони так як застрашені. Тоді знова питає “А хто ти, руский?” Я кажу, ні, українець.” Я їх почастував сигаретами моїми і вони стали більше смілі до мене. По кількох разях мого побачення з ними, я довідався, що були вони забрані в полон коло Сталінграду, і німці забрали їх зараз до Франції на роботу як також дуже морили голодом. Богато, що би рагувати своє життя вступили до армії німецької, і бились по стороні німців, проти Британії і Америки аж доки не попали знову в полон на британську сторону. Де котрі були розміщені по роботах у військових робітнях за добру платню як механіки, що могли виходити вільні на місто до означеної години.

Загально на мої запити: “Яке в Росії робітництво, хлібороби, церкви, організації і т.д.,” то не дуже радо відповідали. Щодо робітництва, то дали мені такий примір. Як будувалося місто і робітників спроваджували, то робітники роблять місяць оден, потім присилають других а тих перших розсилають по інших роботах. Отже погляд є такий, щоби робітники не організувались

(це моя заувага). Тепер знов хлібороби: кожному дають землі кілька він думає що може обробити. По зібранню збіжа відзначають на цілий рік на поживу і на убрання, а решту забирають. В колективах то платять за тільки днів, кілька виробить; але ще і так є що чоловік не мусить іти до роботи як не хоче, коли має з чого жити.

Так як церква, то люди відступають від неї тому бо ніяк церкви не годен отримати, бо всьо дорого коштує і немож дістати те, що потрібно.

Наколи церква потребує поправи і люди не всилі, то приходять комісарі і кажуть поправляти, а як ні, то уряд забере під свою опіку. Що як що, але “водки” є до волі. Чоботи коштують від триста до дев'ять сот рублів. Як я сказав їм, що в Канаді чоловік за оден день заробітної платні може купити собі черевики, то вони не хотіли вірити.

За театри не платять, а хто хоче їхати залізницею, то мусить платити, бо залізниця, кажуть, є державна. На запит, як задивляються на ті країни що є поза межами Росії, то відповіли, що як би можливо, то любилб остатися на завше. Так, як я наслухався тої розмови, то зі всім справа інакше маєтьс як говорять про ню большевики. І не є в Росії такий “рай” як тут декотрі собі представляють чи може видумують.

Але я від себе скажу, що в такому “раю”

Передавання прапора СУКВ підчас Великоднього З'їзду в Брукселі, Бельгія, 5 і 6 травня, 1945.

я би не бажав собі жити, і краще останусь з "капіталістичній" країні.

Перший З'їзд УКВ. в Брукселі

Мій товариш Данилюк одержав листа, що відбудеться зїзд у Брукселі на Листопадове Свято, 26-го листопада. І наколи ще є хто з українців, щоби переказав аби старалися приїхати також. На щастя з нами не було більше тільки нас два. Так ми змовились і попросили нашого офіцера, щоби дав нам відпустку до Брукселі, бо ми любимо побачитись зі знакомими, що мають зїзд; і буде в церкві відправа для нас. Наш офіцер дав нам дозволення на три дні, і ми поїхали.

Приїхали вечером; на перший початок заняли собі помешкання, щоби було де переспати ту ніч, заки кого здибаємо. Ми мали адресу до панства Дорошенків з Великої України.

На перший погляд показалося нам, що дуже трудно буде відшукати а ще ночею, в такім великім місті. І ми довго не надумувались, таки зараз вирушили, щоби віднайти тих людей, або церкву, що має бути в ній відправа, аби ми знали де йти на другий ранок на дев'яту годину, що припадало на неділю.

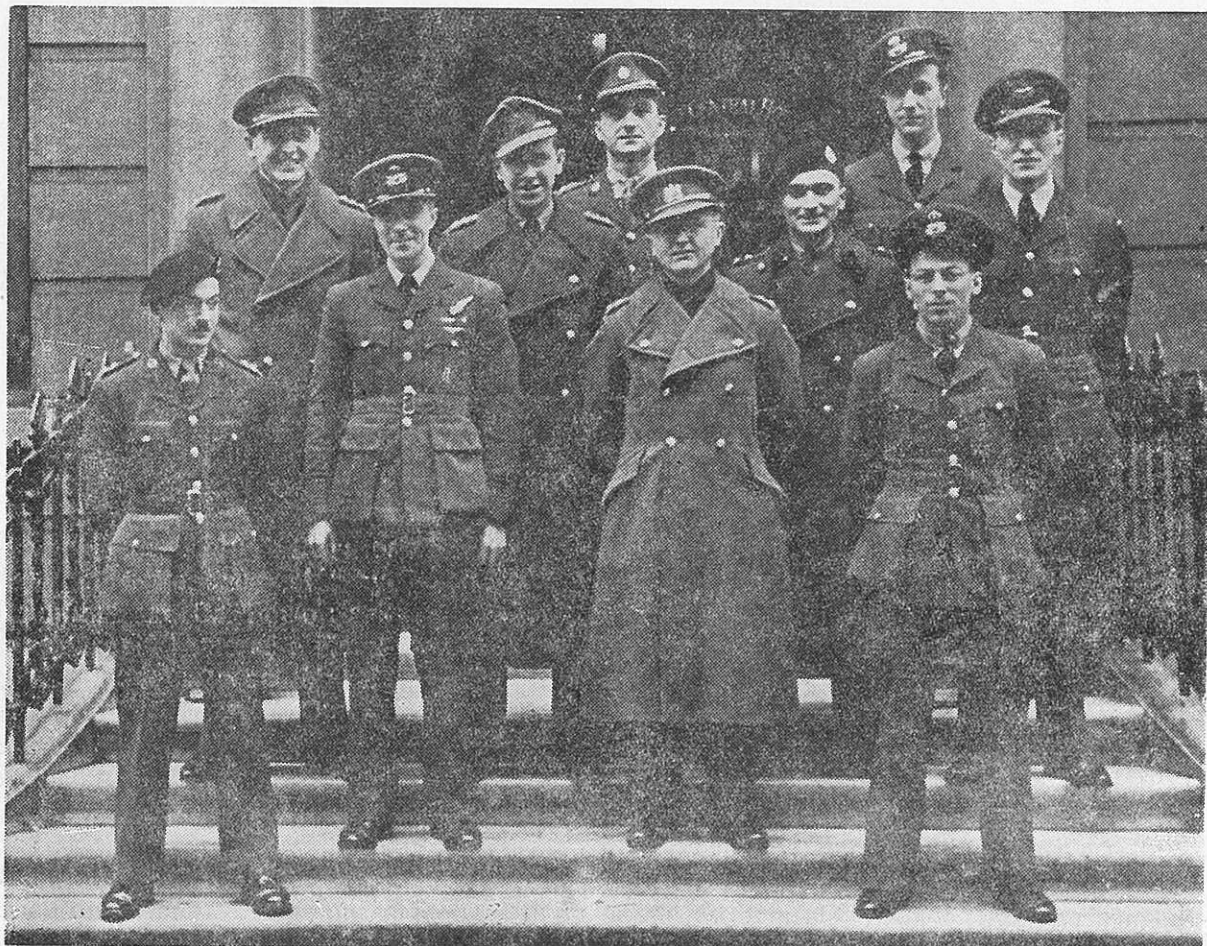
Всіли до трамваю; жовніри там не платять нічо за їзду. Ніякого труду нам не було віднайти панство Дорошенків.

Прийшли до дверей, зачукали, і вийшла властителька дому— бельгійка. Ми запитали чи тут мешкають панство Дорошенкові. Вона попросила до середини і закликала по бельгійськи. Зараз з гори зійшла пані Дорошенко, запросила нас до своєї кімнати. Ми сказали чому ми приїхали. Вона відповіла, що знає, і думає, що багато жовнірів повинно бути, розуміється укр. канадійців. Так нас погостили і просять, щоби остатись наніч, а врано підемо разом до церкви. Ми подякували і сказали, що мусимо йти на своє помешкання, що замовили на готелі, а рано побачимось в церкві. І так розійшлися ми.

На другий день повставали і поїхали до церкви. Якраз прийшли на час. Увійшли в церкву; церковця маленька так як каплиця, і людей до яких 60 або 70 душ, і до яких 15 вояків, бо решта не могли приїхати через обставини на фронті.

Службу Божу відправили три українські католицькі священники, котрих імен не пам'ятаю.

Повиходили ми з церкви і кожда родина бажає мати бодай одного жовніра, щоби розмовляти, так, що декотрі аж з плачем відійшли, що жовніра не мають на обід. Я приобіцяв йти на обід до панства Дорошенків, а пан Олексевич на вечеру, до там і заночував. В третій годині по обіді зійшли-

Зі з'їзду Українських Канадійських Вояків в Англія ,1944. Зліва направо: Лефтенант Володимир Г. Купченко, Едмонтон, капітан др. Степан Воробець, Кридор, Саск., офіцер летун Й. Когут, Д.Ф.С., Паркервю, Саск., капітан др. Богдан Михайлишин, Едмонтон, лефтенант Петро Воробець, Кридор, Саск., Лефтенант П. І. Никифорчук, Ст. Майкел, Алта., лефтенант І. Наконечний, Ріджайна, Саск., пайлот офіцер І. Юстик, Вінніпег, офіцер летун А. Погорецький, Принц Алберт, Саск., пайлот офіцер І. Панчук, Мічам, Саск.

ся всі до Кенеді Гавз, де відбувся маленький концерт, що місцеві громадяни приготували для нас.

Від того часу в Бельгії зачали сходитись українські канадійські вояки, де призначено одну кімнату в Кенеді Гавз.

Вертаю до Англії

По якимсь часі вернувся я назад до Англії і ще здибався з хлопцями українськими з польської армії, що не могли нарозповідатись як то большевики і німці нищили і

розстрілювали молодих хлопців, як також і майно палили. Такі люди, що бачили своїми очима всякі такі переживання, то ніяк не можуть і не хочуть вертати по смерть до рідного краю.

І наколи всі ми як оден станемо спільно працювати для української справи то напевно дійдемо до наших народно-релігійних цілей.

Вояки, що Були в Полоні

ІВАН МАРУЩАК

син панства М. Марущаків з Сенькова, Ман.— був полонений в Гонг Конг. Мав 18 літ, коли у вересні 1940 вступив добровольцем до винипегських гренадірів.

АРТУР МОЗОЛИК

рядовик, Брунклд, Ман., дістався був до полону під Діеп.

ЮРИЙ БЕРЕЖАНСЬКИЙ

капраль, помер від ран в японському полоні. Походив з Виннипег, Ман., за морем був від 1939 року.

В. ІВАНКІВ

летунський старшина, Виннипег, що був від 1943 в німецькому полоні, тепер дістався щасливо до Англії.

ІВАН ЗІНКО

рядовик, був в японському полоні в Гонг Конг. Родичі його є членами Парохії Пресвятої Евхаристії в Іст Кілдонен, Ман.

Г. БЕРЕЖЕНСЬКИЙ

л. капраль, котрий дістався був до полону в Гонг Конг, помер в одній з японських кемп. Походив з Виннипег, Ман., за морем від 1941.

ПЕТРО МИХАЛЬЧУК

лет. старшина, Ст. Бонифас, Ман., був у німецькому полоні. За морем від 1944 р.

МАКСИМ ЧИЖИК

лет. старшина, Винніпег, був у німецькому полоні. За морем був від 1943.

ПЕТРО ВОРОБЕЦЬ

рядовик, літ 22, Винніпег, був у ворожому полоні в Німеччині. За морем був від 1943 р.

В. А. ЛЕВАНДІВСЬКИЙ

рядовик, Винніпег, був у німецькому полоні. За морем від 1940.

ЮРІЙ КРАСНЕСЬКИЙ

стрілець, з Росс, Ман., був ранений в бої в Франції і дістався до ворожого полону. Має маму в Росс.

Р. Е. СТЕЦІЙ

летунський саргент, з Гаміота, Ман., дістався до німецького полону.

Н. С. ЦАПАР

лет. саргент, Винніпег, був у ворожому полоні а потім його щасливо звільнено.

А. І. ТИСОВСЬКИЙ

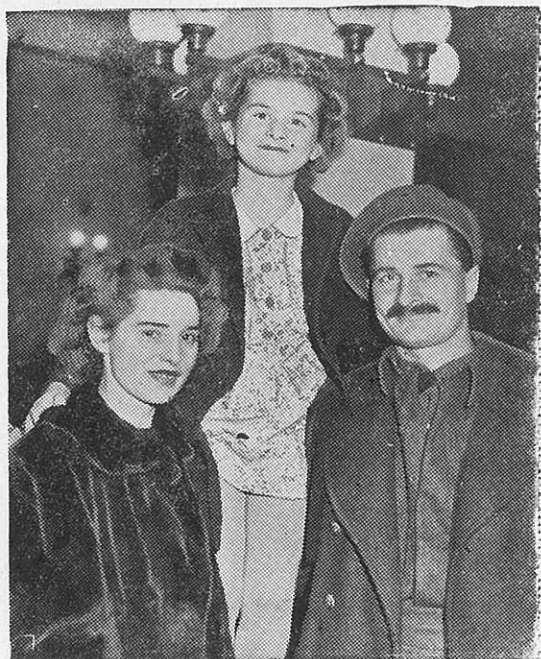
лет. десятник, дістався був до полону в Німеччині. Його родичі мешкають в Верігін, Саск.

ІВАН ХЕМЕРКА

стрілець, син Николи Хемерка в Мавнтен Ровд, Ман., літ 24, дістався до ворожого полону. За морем від 1941.

Щасливий Поворот до Канади

Е. ХАРАМБУРА,

арматщик, Виннипег, був ранений під час боїв в Італії. Коли повернув він на шпитальному потязі, то стрінули його на станції жінка і донька, як видно на знімці

ПОВЕРНУЛИ ЩАСЛИВО З ГОНГ КОНГ

Рядовика В. Словинського вітають на станції в Виннипег батько і мама, мешканці Виннипег, Ман. В. Словинський був у японському полоні в Гонг Конг.

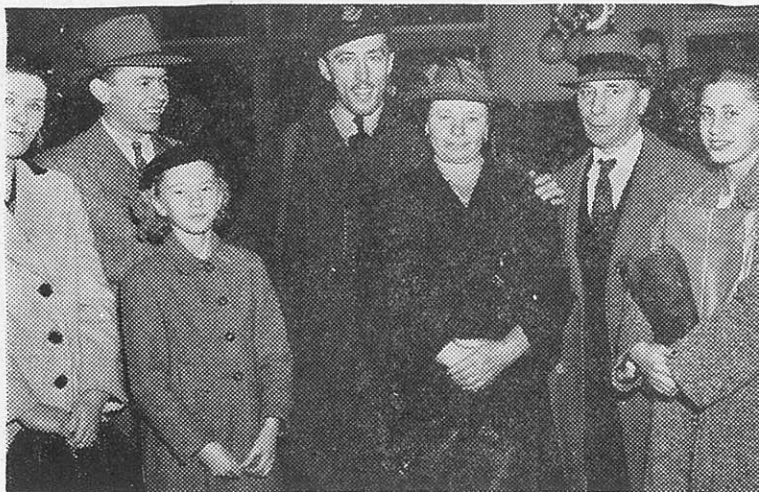
Ранений за морем **Яків Сенюк**, рядовик, з Ок Брей, Ман., вернув щасливо до дому. На станції в Виннипег привитала його жінка з дитиною і свояк.

Коли вернувся рядовик **Іван Зінко** з японського полону в Гонг Конг, 1945, на станції в Виннипег привитали його сердечно **Іван Зінко**, батько, мама, **Марія Зінко** і сестра, **Марія**. Панство **С. Зінки** є членами парохії Пресвятої Евхаристії в Іст Кілдонен, Ман.

Повернув з Індії, лет. старшина **Теодор Іватський**, Виніпег, Ман. На стації в Виніпег, 1945, повитали його численні члени його блищої та дальшої родини. Усі веселі та раді його поворотом.

По перебутті півтора року в Англії при летунах, старшина **І. Багрій** повернувся щасливо до дому в 1945. На знімці видно як повитали його на стації батько, мати, сестра та другі члени родини. І. Багрій є сином панства А. Багріїв, що є членами парохії Пресвятої Евхаристії в Іст Кілдонен.

Тішаються поворотом до Канади. Знімка вказує канадійських жовнірів як вернули до Канади на кораблі Іль де Франс в 1945. На знімці, зліва до права, є такі жовніри: рядовик І. Е. Бейко, Грендвю, Ман., рядовик О. Білашовський, Давфин, Ман., рядовик А. Швалюк, Шол Лейк, Ман., рядовик М. Солонінка, Оквіл, Ман., і рядовик М. Савула, Винипег, Ман. Прочі мають англійські імена.

НЕСТОР СТЕФАНЮК

рядовик, син пані Т. Стефанюк в Давфин, Ман., дістався до неволі під Діеп, 1942 р.

Вернувся щасливо з японського полону, Гонг Конг, 1945. Знімка вказує рядовика **Івана Загару** з Молсон, Ман., як привитали його на винипегській залізничній стації родичі та сестра.

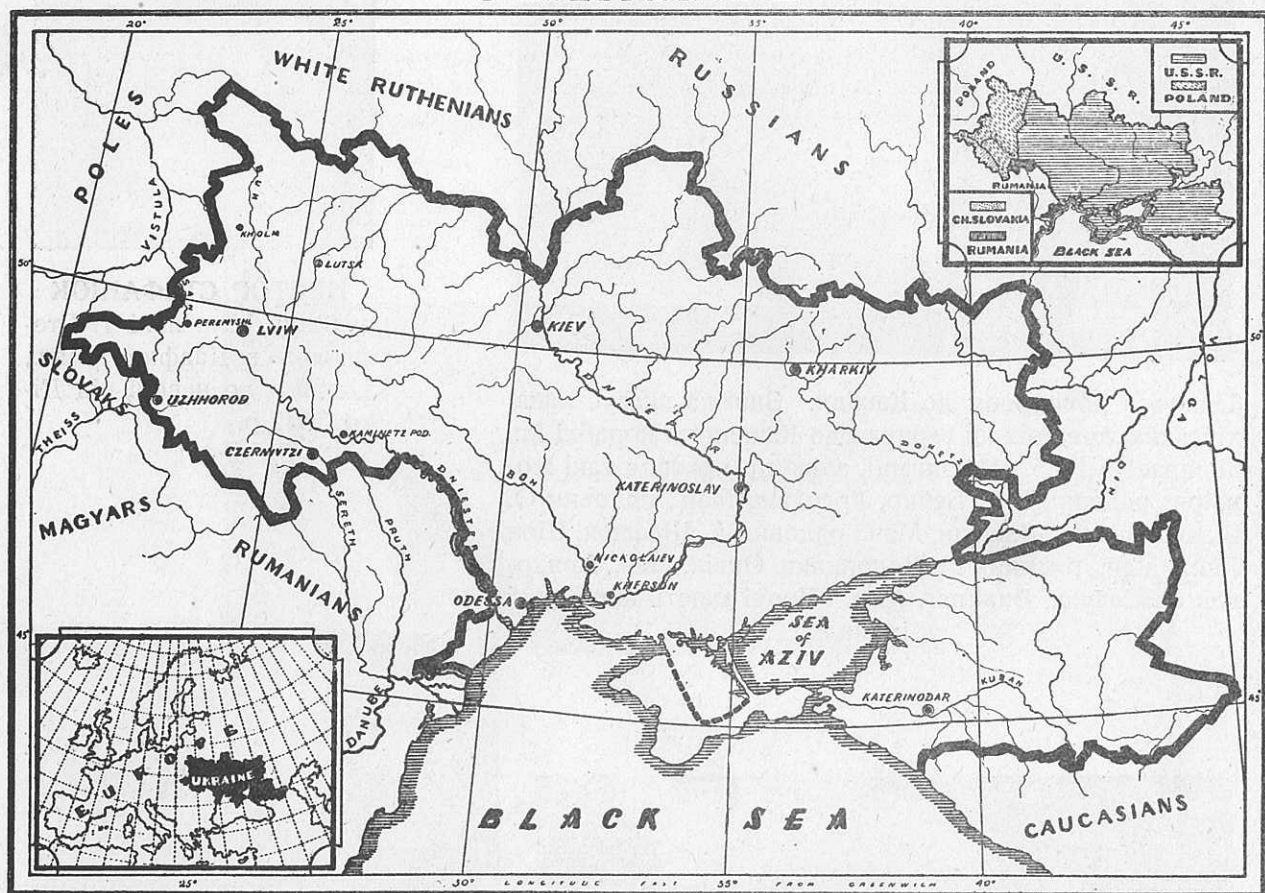

В дорозі до дому. Рядовик Михаїл Сорока, Гранскон, Ман., розмовляє з доглядачкою хорих на американському кораблі в дорозі до дому з японського полону, 1945.

НАША СТАРА БАТЬКІВЩИНА—УКРАЇНА

ETHNOGRAPHIC MAP OF

UKRAINE

LOWER INSERT: UKRAINIAN TERRITORY IN EUROPE

UPPER INSERT: DISMEMBERMENT OF UKRAINE AFTER THE WORLD WAR

О, УКРАЇНО!...

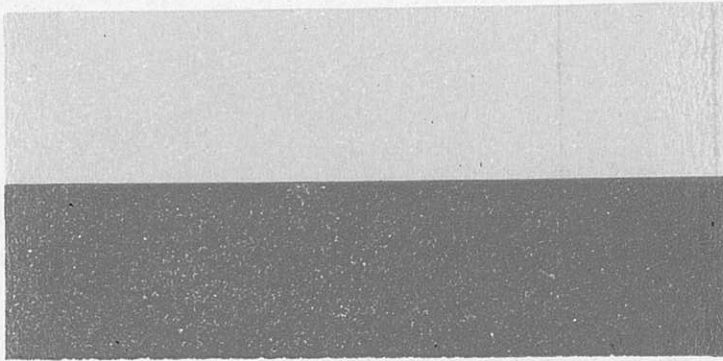
О, Україно, о, люба Ненько,
 Тобі вірненько присягнем:
 Серця кров і любов,
 Все Тобі віддати в боротьбі,
 За Україну, за Її Волю,
 За честь і славу, за народ.

Яремні пута, ми вже пірвали
 І зруйнували царський трон.
 Зпід ярем і з тюрем,
 Де був гніт, ми йдем на вольний світ,
 За Україну, за Її Волю,
 За честь і славу, за народ.

ХАЙ ЖИВЕ САМОСТІЙНА, НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА!

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГИМН УКРАЇНИ

Ще не вмерла Україна і слава і воля,
Ще нам браття молодії усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки як роса на сонці,
Запануєм і ми браття у своїй сторонці,
Душу, тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми браття, з козацького роду.

Жовтоблакитний прапор України

Державний знак (герб) України —
Тризуб св. Володимира.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVE.
CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

CHICAGO, ILL. 60637

УКРАЇНА

Україна се край-батьківщини, звідки приїхали майже усі родичі українців, тепер горожан Канади.

Канада прийняла українських поселенців як добра мама і українцям в вільній Канаді є дуже добре. Все таки як добрі сини своєї Старої Батьківщини, ніколи за Неї не забувають. Люблять свою давню Батьківщину-Україну. Гордяться сим, що походять з 45-мільйонного українського народу в Європі.

Згадуємо нашу Стару Батьківщину й через моря линемо думкою до Неї.

* * *

Україна се рідний край українців. Названо сей край Україною тому, що великий край.

Велика й простора українська земля. Здовж має вона дві тисячі кілометрів, вишир тисячу кілометрів. На південь Україна межує з Чорним Морем та переходить за Карпати і Кавказ. На захід наближається до ріки Висли. На півночі переходить поза ріку Припять. На сході сягає по Каспій.

Україна край здебільша низинний, земля України дуже врожайна в пшеницю і цукровий буряк, так, що її називають шпихліром Європи, або землею молоком і медом текучою. Україна має також гарні гори: Карпати, Кримські Гори та Кавказ. Найбільша і найславніша ріка України це Дніпро, при котрій стоїть давня столиця України, золотоверхий Київ. Україна має також багато лісів, в котрих повно всякої звірини. Над озерами України багато дикого птацтва, як гусий, качок, лебедів, журавлів, та других водяних птиць. У ріках України багато риби.

Богата наша Україна. Крім безконечних степів та низин, на котрих управляється пшениця, земля українська є найбільш врожайна і родить всякі збіжжя. Крім того українські землі мають багато природних скарбів. Із землі добувається сіль в Західній Україні на Підкарпатті та над Чорним Морем, нафту і земний віск у Західній Україні та під Кавказом, залізо коло Катеринослава і на Волині, а камінний вугіль

над Доном в Катеринославі та на Покутю.

На богатих землях України живе 45 мільйонний український нарід, котрий однак за цілу свою історію переходив і переходить такі знущання як нікотрий нарід не тільки в Європі, але і певно у цілому світі. Чому? Бо українські землі, як виділи ми вище, дуже багаті і вороги України старалися все дістати в своє посідання сі землі, щоби ними наситити свої голодні народи.

* * *

Підчас сеї світової війни землі України та її мешканці зазнали таких страшних знищень, терпінь та спустошень, як нікотрий нарід в Європі. Через землі України переливалася кілька разів туди і назад заграва війни. Як страшно Україна зістала знищена в тій війні то видимо хотяйби зі звідомлення одного англійського кореспондента, що був на Україні в 1943. Пише сей кореспондент дослівно так:

“Колись цвітуча й пребогата Україна, той справжній шпихлір Європи, СТАЛА СПАЛЕНОЮ І ЗНИЩЕНОЮ ПУСТИНЕЮ. Більш як половина її урожайної землі стоїть облогом. Сотки сіл, котрі колись пишалися цвітучими садами, зруйновані і покинені. На кожному кроці сліди найжахливіших сцен сеї війни, сліди страшних боїв. Тільки жінки, старики і каліки лишилися в селах. Філі жінок і дітей ступають по згарищах і шукають чимби накормитися і вратувати своє життя.”

Чи треба іншого опису спустошення України? На слідуючих сторінках містимо ряд знімок, з котрих побачите як Україна в тій війні зістала страшно знищена, справді стала вона Спаленою Пустинею.

Крім свого страшного знищення Україна по тій світовій війні знайшлася також в страшній національній руїні-неволі, в кігтях найбільшого ворога України—монголів з Азії.

Терпить Україна... а можні сього світа щей силою вивозять зі заходу Європи на схід тих українців, що чудом вратувалися перед загладою та знайшли схоронище в “культурних” краях заходу. Видно дехто

бажає, щоби не лишився навіть слід по українцях, котрих одинокою провиною є, було і буде се, що вони любили, люблять та будуть любити свій нарід та за його повну свободу будуть битися до загибелі.

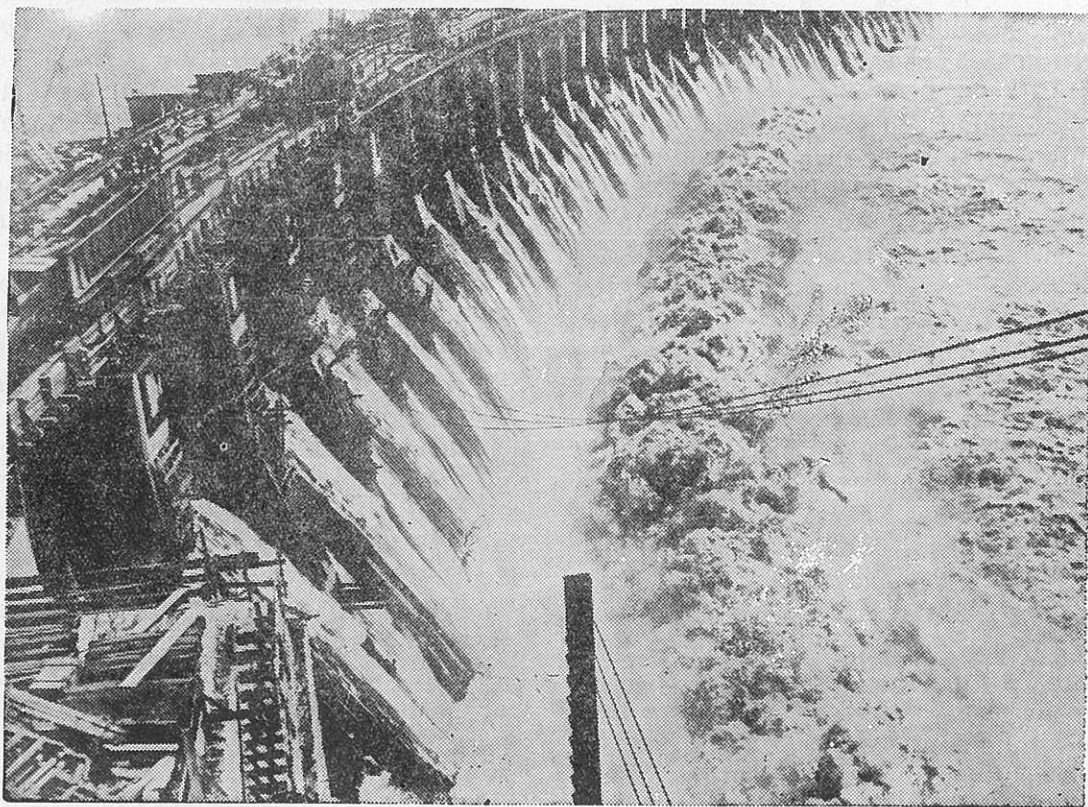
Нині судять всіляких злочинців війни. А ми питаємо, чи не є злочинцями сі, що голодом виморювали мільйони наших земляків на Україні та вивозили другі мільйони на

певну смерть на далеку Сибір та Соловки?

Україні як державі належить повна самостійність та незалежність й за повну волю та незалежність український нарід в Європі та на чужині все буде битися та ніколи своєї самостійності не зречеться.

Так нам Боже допоможи й Його Пречиста Мати!

НА СЛІДАХ ЗАПОРОЖЦІВ

Дніпрельстан, збудований коштом 110 мільйонів доларів, зівстав цілком знищений під час цієї війни. Це околиця, де колись панамі були запорожці.

Тернистий шлях України до волі

ЗРУЙНОВАНА УКРАЇНА ПЛАЧЕ

Велике нещастя придавило сю українську нещасну маму, 1943. Ворожа куля відібрала від неї найдорожчий скарб, її улюблену донечку. Сердечно плаче ся матір, заливається рясними сльозами і ніхто її не потішить, бо не потішити нікому серця матері по страті улюбленої дитини... Плаче ся нещасна мати, а з нею плачуть тисячі, мільони, нещасних матерей по цілій Україні, по страті дорогих дітей, синів, батьків і чоловіків—ціла зруйнована, спалена, Україна плаче.

Український січовик Карпатської Січі. Тисячі їх полягли в нерівному бою в обороні Карпатської України.

о. др. АВГУСТИН ВОЛОШИН
премер Карпатської України, що так хоробро боролася за свою волю проти мадярських орд.

Ви жертвою в бою...

ВИ ЖЕРТВОЮ В БОЮ НЕРІВНІМ ЛЯГЛИ
З ЛЮБОВИ ДО СВОГО НАРОДУ,
ВИ ВСЕ, ЩО МАЛИ, ЦЕ ВИ ВІДДАЛИ:
І СЛАВУ, І ЧЕСТЬ, І СВОБОДУ!

НЕРАЗ ВИ ТИНЯЛИСЬ ПО ТЮРМАХ БРУДНИХ,
СВІЙ СУД БЕЗЗАКОННИЙ НАД ВАМИ,
КАТЮГИ-СУДДІ ВИРІКАЛИ І ВИ
НА СМЕРТЬ ВОЛОЧИЛИ КАЙДАНИ.

І ДЕСПОТ ГУЛЯЄ В СВІТЛИЦІ СВОЇЙ,
Й НЕСПОКІЙ ВІНОМ ЗАЛИВАЄ,
А ГРІЗНА РУКА НА ДВІРЦЕВІЙ СТІНІ
ОГНИСТІ СЛОВА РОЗСТАВЛЯЄ:

НАДІЙШОВ ВЖЕ ЧАС І ПРОКИНУВСЬ НАРОД
У СИЛІ МОГУТНІЙ, СВОБОДІ —
ВІН СКИНЕ КАЙДАНИ, ЩО ДАВЛЯТЬ ЙОГО
І ПРОМОВИТЬ НАПАСНИКАМ "ГОДІ"!

“Ви жертвою в бою нерівнім лягли!”...

На знімці видим трупи Січовиків Карпатської України, що впали на полі слави за свою безталанну Батьківщину—Україну на полях під Хустом, 1939.

З боїв у Карпатській Україні, 1939. Перед малярським умундурованим бандитом в уніформі генерала— і таким другим бандитом з ідіотичною усмішкою на устах —клячить Мати Страдальниця Українка і лебедить-молить о життя своїх синів—легінів Січовиків, яких захопили маляри та ведуть на розстріл. Скільки невисказаного болю віє з тих напів отворених старечих уст, задеревіли руки матері молитвою зложені... Вона молить за своїх соколів-синів... Що зробив малярський бандит? З ехидної усмішки катів видно, що помилування не було.

З боїв в Карпатській Україні, 1939. Мадярські гонведи ведуть на розстріл українського інтелігента за те, що він боровся за волю Карпатської України.

СКАРБ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Великим скарбом Західної України се нафтові поля в Дрогобичі і Бориславі. Підчас сеї війни зістали вони цілком знищені. На знімці видимо нафтові шиби в Бориславі

ГУНЬ УКРАЇНИ

Світлина міста в Україні, — вказує, як комуністи зруйнували місто при відступі. Це є частина їхньої засади про “спалену землю.”

ВЕЛИКЕ ГОРЕ СПАЛЕНОЇ УКРАЇНИ. Ось все, що зісталося сій бідній українській матері, котра вертає до свого спаленого села на Україні, коли з него відійшли вороги, 1943. Мати оточена громадкою діточок тягне візок, на котрому везе вона весь свій маєток. По обох боках сеї страдальної матері дві вівці. О, як страшно терпить наша спалена Україна, а з нею наші рідні браття!

ВЕЛИКЕ ГОРЕ СПАЛЕНОЇ УКРАЇНИ. Ось що лишилось зі славної Києво-печерської Лаври, осідку всього духовного життя й священства на Україні. Звідси вийшли святі української Католицької Церкви, котрих ми все споминаємо на Литії, св. Антоній і Теодозій Печерський. Звідтам вийшов перший український митрополит Іларіон. Там були гроби наших предків, там були скарби нашого мистецтва і одна з найбільших печатень на Україні. Києво-печерська Лавра сягає найдавніших часів нашої державности. Навіть напад татар не знищив її так, як тепер знищили люті вороги України. На знімці видимо церкву Успення Матері Божої в Лаврі, з котрої остали тільки мури й руїни.

ОСЬ ТАК ТЕПЕР ЖИЮТЬ ЛЮДИ НА НАШІЙ УКРАЇНІ. На згарищах і руїнах рідного дому трое українських дітей сидить обдертих і голодних і очікують на ложку теплої страви, котру приготує їм їх мама. Мати-страдальниця гріє страву для своїх дітей при огні запаленім посеред звалищ. Знімка взята в однім місті коло Білгороду, 1943. Мільйони українських дітей блукають сьогодні по руїнах своїх рідних хат, бо Україна стала спаленою, зруйнованою землею. О Боже милосердний, змилуйся над нашим українським народом!

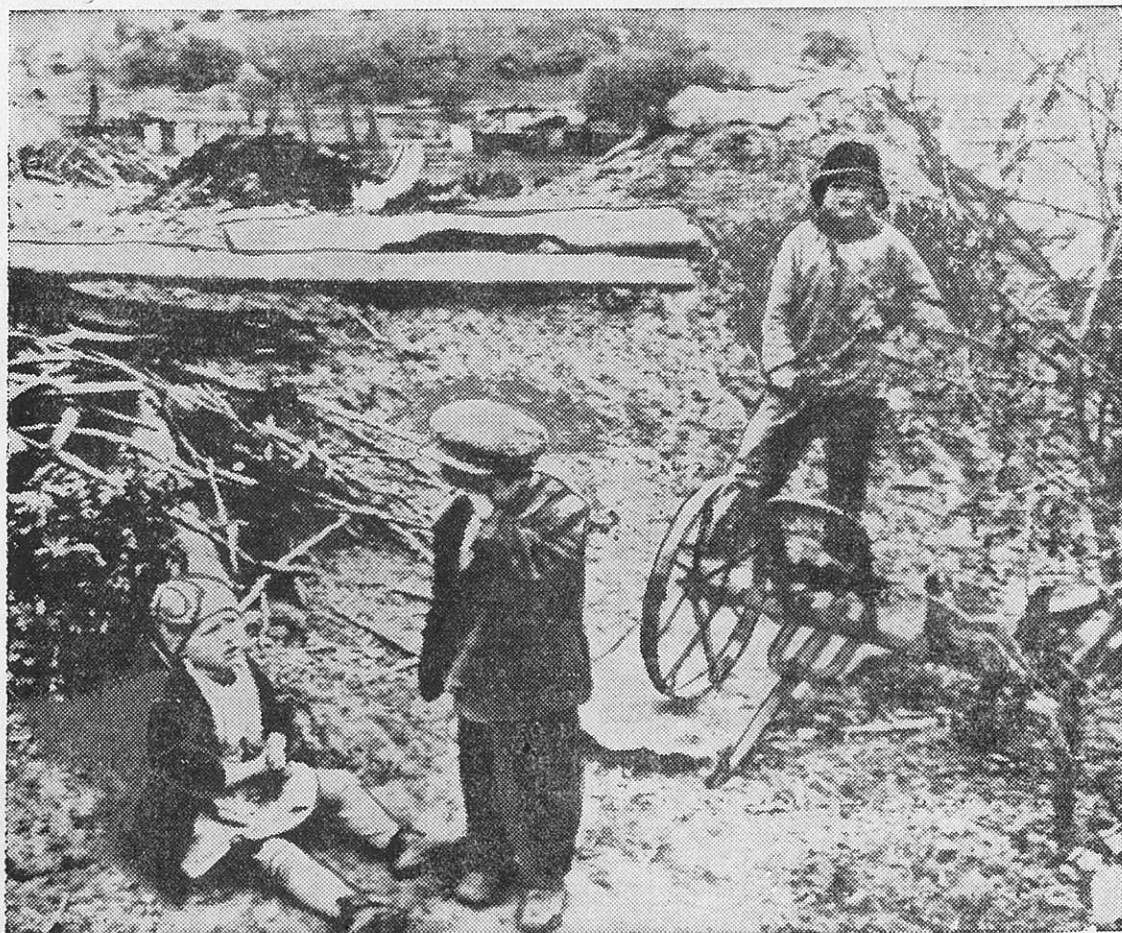

Як страшно далась в знаки нашим браттям на Україні війна, показує нам повищий образок. Усюди руїни. Люди мешкають на згарищах.

НІ! Я НЕВИННА!

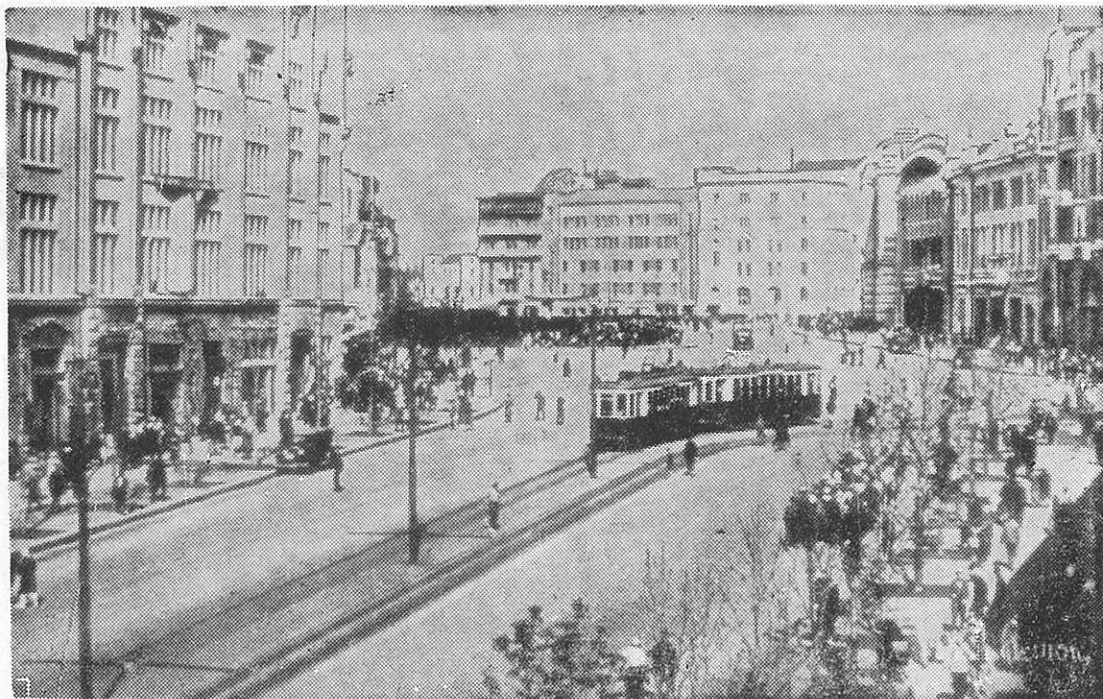

Положивши руки на груди і поглядаючи сміло в очі німецькому жовнірові, котрий підозріває її в допомозі партизанам, 1943, ся українська дівчина доказує свою невинність. За нею стоять з піднятими в гору руками її мати і брат... Бог один знає, як скінчилося се переслухання, може пустили їх свobodно, а може... немає їх вже між живими. І так по цілій Україні, сій нещасній, спаленій землі... Та ми віримо, що Бог милосердний на все глядить і скінчатся терпіння наших братів і Україна позбудеться своїх ненависних наїздників і стане вільною, від нікого незалежною. Бо з Нами Бог і Його Пречиста Мати!

Так виглядало українське село під Харковом, 1942,— руїни і звалища та безпри-
гульні, покалічені виголоджені діти України блукають безталанно по згарищах.

ХАРКІВ—СТОЛИЦЯ СЛОБОЖАНСЬКОЇ УКРАЇНИ

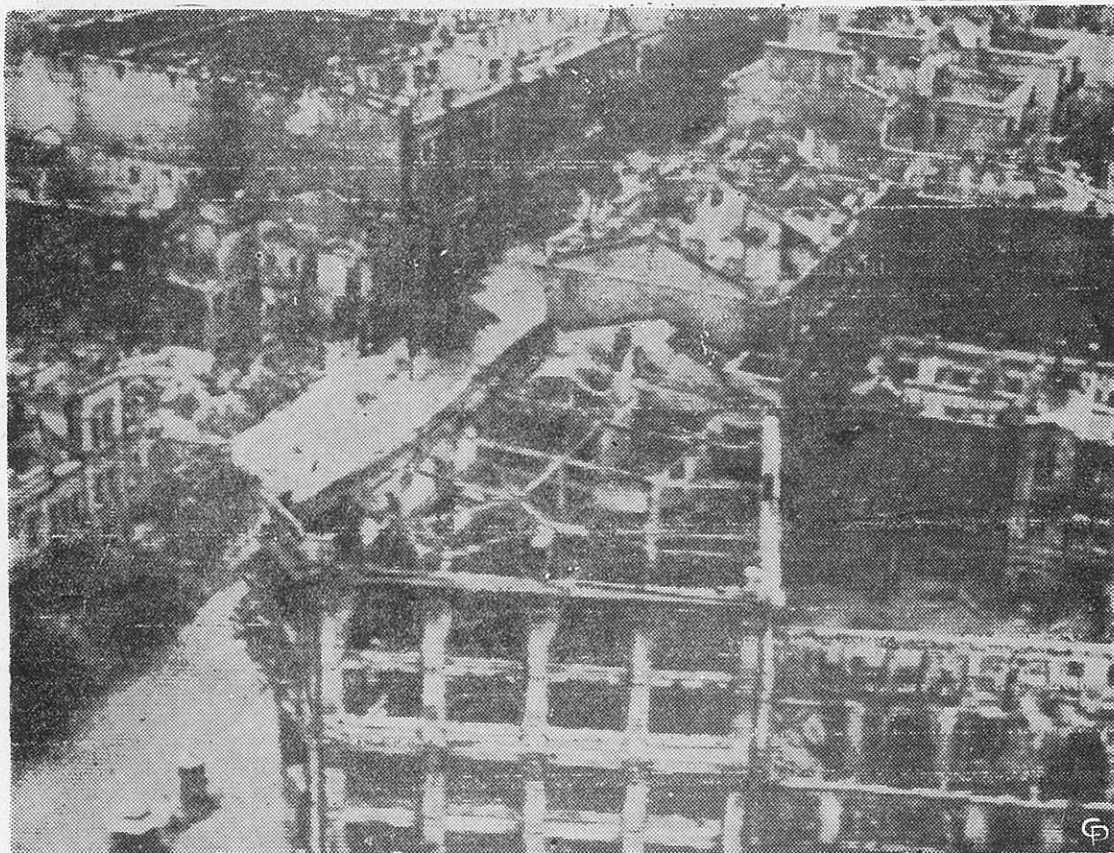

Велике промислове місто України, Харків знищене до тла в цій війні.

Вороніж на Слобідській Україні,— або згарища і руїна з того, що колись було багатонаселеним містом. Знімку передано з німецьких видань, котрі хотіли нею засвідчити, як жорстока була боротьба за це місто. Подібно виглядають всі прикордонні міста України, де велися запеклі бої, 1942 р.

ЗРУЙНОВАНИЙ КИЇВ

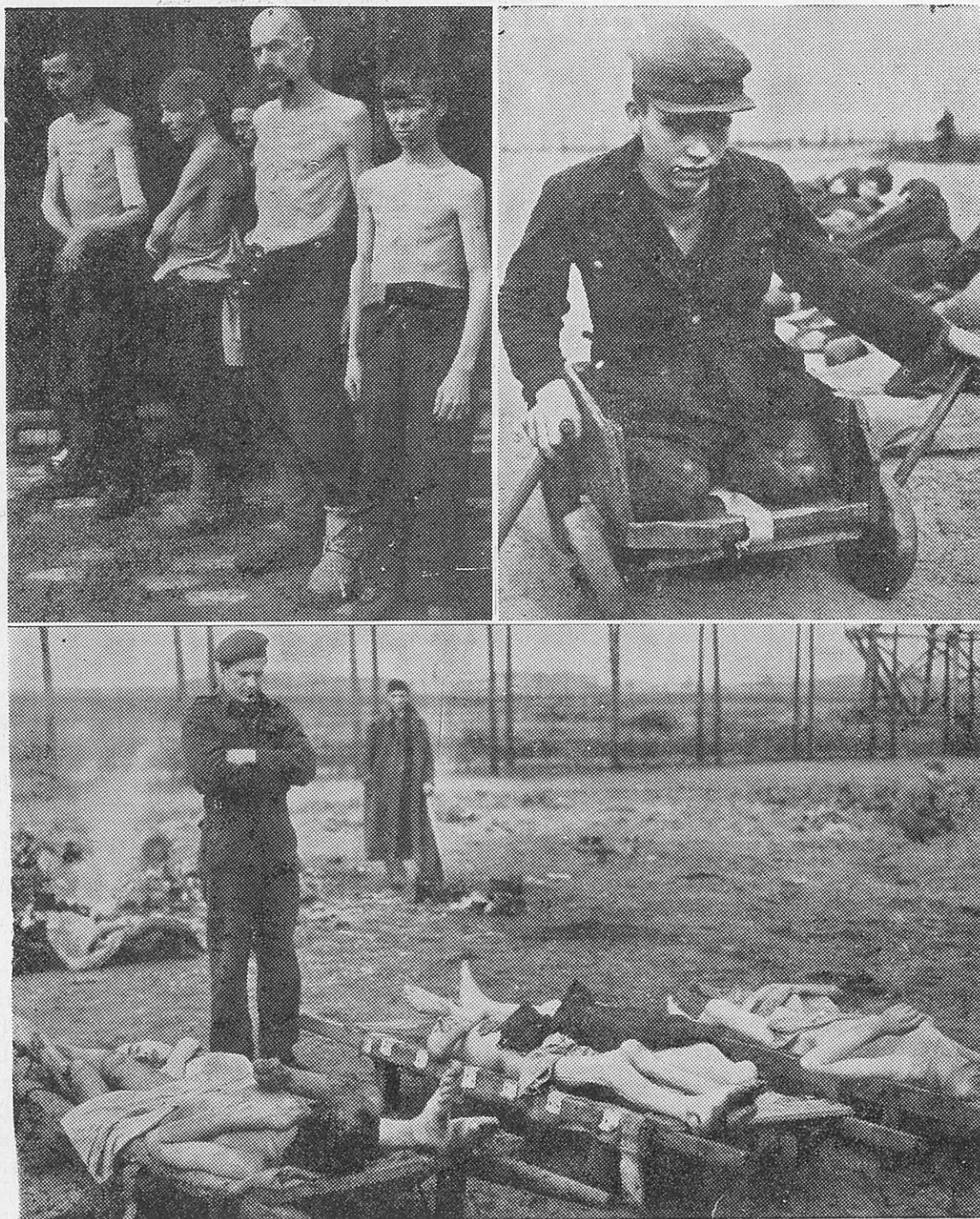
Як страшно зруйнований є наш золотоверхий Київ, вказує нам ся знимка. З славної столиці України зістали тільки згарища і руїни, 1943.

Краснодар, столиця Кубані, серед димів і вогнів. Німецькі війська, котрим здавалось, що здобули великі оливні багатства, тікають у усьої сили перед загрозою смерті. Склади оливи, висаджені червоними, вибухли з шаленою силою. Лише дим оповив усе—смерть і руїну.

Німецький жовнір обтирає з крові багнет. Ця знімка була взята з часів боїв на Україні, 1941 р.

Сотки тисяч українців згинули по концентраційних німецьких таборах. Знімки вказують нам картини з одного такого табору, Бухенвальд, котрий заняли були канадійці. На знімках вгорі сі виголоджені люди і хлопець-каліка на візку—се українці, котрих німці силою вивезли були до робіт до Німеччини. На долішньому образкові, канадійський жовнір приглядається страшно винещеним тілам померших в таборі людей.

Повстанці на Поліссю.

“Наша Армія Українська й Служить Україні!”

На Україні, 1944 р. діяла велика повстанча армія, що мала числити поверх 40 тисяч повстанців. Боролася вона проти большевиків, як також проти німців— однакових окупантів українських земель. Ся армія не хотіла піддатися ні большевикам ні німцям. Знаємо, що отаманом сеї повстанчої армії мав бути Тарас Бульба. Большевики хотіли притягнути повстанців до себе та обіцяли їм “помилування,” коли тільки вони зложать зброю та перейдуть на сторону большевиків. На сю пропозицію, отаман повстанців Тарас Бульба відповів слідуюче: **“НАША АРМІЯ УКРАЇНСЬКА Й СЛУЖИТЬ УКРАЇНІ.”**

Яка доля стрінула сю велику повстанчу армію не тяжко здогадатись. Певно знеможені довгими боями та перед подавляючими силами ворога зложили своє життя на полі слави.

В Західній Україні була друга повстанча армія звана Галицька Стрілецька Дивізія Січових Стрільців, що також боролися як проти большевиків так і проти німців. Доля і сеї Дивізії Січових Стрільців нам незнана.

Через Полудневу Америку вдалося дістати дві знимки українських повстанців на Поліссі. Містимо сі знимки на сій стороні. Як видимо зі знімок, то повстанці справді

становили сильну армію, мали спеціальні однострої та на шапках носили тризуби. З лиць повстанців пробивається веселість, рішучість та певність з якою вони виступали проти ворога. Глядім з якою вони за попадливистю піклуються своїм раненим товаришом. Роблять вони се своєму товаришеві бо знають, що кождий член їх армії дорогий. Бо дорожать своїми побратимами, котрі не зрадили свого народу, але пішли разом з ними битися за волю України.

Вісти про повстанчі відділи на Україні голосять нам одно, а саме, що наші браття виступили були збройно проти окупантів та сим зазначили, що як німці так большевики се наші відвічні вороги, від котрих Україні ніколи не сподіватись чогось доброго. Дорожим сими нашими національними героями другої світової війни та постановім собі, що ми підемо їх слідами як не зі зброєю в руках проти ворога то принайменше з сею великою та щирою любовю до свого народу, котрого нам не можна тут на чужині ніколи зрадити... Будьмо вірними синами України та за її волю та незалежність щоденно моїм доброго Бога в своїх молитвах...

Повстанці перев'язують рану товаришеві.

НА ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Ген зза моря широкого
На могили Ваші,
Засилаєм поклін низький,
Любі брати наші.

Ви віддали все, що мали,
Там на полі бою,
За ту свою землю рідну,
За права й волю.

Ви віддали все, що мали,
За свою державу,
Ви здобули собі, друзі,
Незабутню славу.

Ви здобули собі славу,
Славу незабутню,
Для нас мрію здобували
Велику, могутню.

Ви ворота нам створили
До мети святої,
Ви нам і шлях показали
До щастя й волі.

Спочивайте ж, друзі наші,
У рідній землі,
І від нас поклін пошани
Прийміть Ви усі.

Вам сьогодні належить
Пошана від нас,
За те все, що Ви вчинили,
З любови до нас.

Нехай Вам сира земля,
Мов перо буде,
Нехай Господь душі Ваші
До раю прийме.

Кінцеве Слово

Прочитавши до кінця зі захопленням цю першу і самотню в своєму роді працю, хочемо закінчити молитвою до Бога, щоб кров наших синів не була пролита марно.

Най їхні імена так як під час війни були у всіх звістках боїв, так най тепер в часі миру красуються у всіх ділянках досягнень нашої Канади і не будуть для них перешкодою в досягненні найвищих урядів, праці і пошани цієї домінії. Най вони в часі миру не разять вухо інших людей, але нагадують брязкіт зброї і силу жертви нашого народу для Канади.

Поза Канадою най українське ім'я не зчезає з міжнародної арени, де несеться поміч народам, що потерпіли. Але нехай імена канадійських наших воїнів запевняють цю поміч від УНРА чи іншої міжнародної установи для таких самих і подібних імен українського народу в Європі всюди, де вони зустрічаються, чи за ґратами переселених таборів в Німеччині, чи між беззахистними людьми інших країв Європи, що шукають помічі, харчу, одіння і ліку.

Ми віримо, що ім'я України буде шановане і оцінене силою жертви українського

імени з Канади. Україна є синонімом спаленої землі. Десять мільйонів жертв в людях, тридцять мільйонів в горю і без кінечних середників до життя.

Ми надіємося поміч для України нарівні з іншими націями, що потерпіли.

...І хоча тепер Україна є тільки провінцією Росії, то ми віримо, що прийде час, коли Україна матиме не тільки маріонеткове представництво але справжнє між вільними державами світа, коли її жовтоблакитний прапор та тризуб— герб красуватимуться поруч других суверенних і незалежних державних емблемів.

І тому з найглибшою пошаною глядімо у сторону могил наших воїнів. Наше сердечне співчуття тим тисячам українських родин в Канаді, тим нашим матерям гідним і добрим, що вміли і хотіли виховати тисячі наших воїнів і віддати їх в жертву героїську за волю Канади, а кращу долю України, за свободу і рівне право для всієї людськості.

Най посів крові наших воїнів принесе обильні жнива свободи, рівних прав і любови Христа для всіх!

о. С. Семчук.

Додаток

СПИС ЖОВНІРІВ З РОБЛИНСЬКОГО ОКРУГА

1. **Слюсар Григорій**, рядовик, Роблин, Ман., забитий у Діеп 1942 р.
2. **Фітковський Володимир**, арматщик, Роблин, Ман., служив за морем від 1939
3. **Павлик Никола**, рядовик, Роблин, Ман. при війську від 1941 служив за морем
4. **Михайлевич Михайл**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
5. **Мотика Степан**, сапер, Роблин, Ман., служив за морем
6. **Бойчук Петро**, ряд., Меррідейл, Ман., служив за морем
7. **Николайшин Василь**, рядовик, Роблин, Ман., забитий за морем
8. **Козак Павло**, рядовик, Роблин, Ман., служив 4 роки за морем
9. **Федорчук Мирослав**, рядовик, Меррідейл, Ман., стратив ногу в Франції
10. **Мирко Никола**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
11. **Корпан Степан**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
12. **Фінкарик Никола**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив за морем
13. **Урбанський Стах**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
14. **Зубрицький Михайл**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
15. **Лужний Франко**, Роблин, Ман., служив за морем
16. **Лужний Альбін**, Роблин, Ман., служив за морем
17. **Андроник Іван**, рядовик, Меррідейл, Ман., забитий за морем
18. **Лебедович Василь**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
19. **Лебедович Семен**, пілот, Роблин, Ман. служив за морем
20. **Ярема Василь**, рядовик, Роблин, Ман., служив за морем
21. **Бородій Михайл**, рядовик, Роблин, Ман. служив за морем
22. **Ливак Йосиф**, рядовик, Меррідейл, Ман. служив за морем
23. **Лучка Михайл**, рядовик, Шортдейл, Ман. служив за морем в Гонг Конг
24. **Ковальський Кароль**, Роблин, Ман., служив 5 літ за морем
25. **Ковальський Франко**, Роблин, Ман. служив 5 літ за морем
26. **Ковальський Марян**, Роблин, Ман., забитий за морем
27. **Ковальський Лев**, Роблин, Ман., служив 4 роки за морем
28. **Ковальський Володимир**, Роблин, Ман. служив 5 літ в Канаді
29. **Ковальський Фелікс**, Роблин, Ман., служив за морем
30. **Бойчук Василь**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді
31. **Цайко Дмитро**, капраль, Меррідейл, Ман.; служив в Канаді
32. **Шуст Володимир**, моряк, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
33. **Мензуль Дмитро**, капраль, Зелена, Ман. служив в Канаді
34. **Малашевський Мих.**, рядовик, Зелена, Ман., служив в Канаді
35. **Судейко**, рядовик, Зелена, Ман., служив в Канаді
36. **Стиба Михайл**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді
37. **Клеমেцький Йосиф**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді
38. **Петельський Петро**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді
39. **Шендеревич Н.**, летун, Роблин, Ман., служив в Канаді
40. **Знак Адам**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
41. **Знак Яків**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
42. **Новосад Стефан**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
43. **Гриньків Йосип**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
44. **Гриньків Петро**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
45. **Ірха Никола**, рядовик, Меррідейл, Ман., служив в Канаді
46. **Величенко Дмитро**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді
47. **Рурик Петро**, рядовик, Роблин, Ман., забитий в нещаснім випадку
48. **Рурик Никола**, рядовик, Роблин, Ман., служив в Канаді

49. **Сопко Франко**, рядовик, Роблин, Ман.,
служив в Канаді
50. **Сопко Степан**, рядовик, Роблин, Ман.,
служив в Канаді
51. **Титаніч**, рядовик, Роблин, Ман., служив
за морем
52. **Титаніч**, рядовик, Роблин, Ман., служив
в Канаді
53. **Бик Юлій**, рядовик, Роблин, Ман., слу-
жив в Канаді
54. **Півнюк Іван**, рядовик, Шелмавт, Ман.,
служив за морем
55. **Півнюк Петро**, рядовик, Шелмавт, Ман.,
служив в Канаді
56. **Піць Юрій**, рядовик, Шелмавт, Ман.,
служив в Канаді
-

ЧИТАЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ
Українську Католицьку
— Часопис —

**“БУДУЧНІСТЬ
НАЦІЇ”**

Виходить два рази на місяць.
Коштує тільки \$1.00 на рік

Усі передплати та жертви просяться слати на
адресу:

Box 281, Smuts, Sask., Canada

Нашим кличем є:
ВСЕ ДЛЯ БОГА, КАНАДИ, УКРАЇНИ!

— ЗМІСТ —

1. Вступне Слово (по англійськи)	3
2. Кілька Слів про Альманах	5
3. Канада (мапа, герб, прапор, гимн)	6
4. Канадійські Українці—Прибраній Батьківщині	10
5. Наші Жовніри—Гордість Канади	12
6. Вояки Забиті—чи Пропавші	59
7. Вояки Ранені в Боях	81
8. Дівчата при Воєнній Службі	103
9. Вояки Відзначені за Геройство	109
10. Впали за Славу й Честь Нашої Канади	119
11. Канадійські Українські Жовніри за Морем	195
12. Н. Іванків: “З Мого Перебування в Європі Підчас Війни”	205
13. Вояки, що Були в Полоні	211
14. Щасливий Поворот до Канади	213
15. Україна (прапор, герб, гимн, мапа)	217
16. Кінцеве Слово	237
17. Додаток	238